

TÁJÉKOZTATÓ

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

A járás központja Sárospatak, amelyhez 16 település tartozik. A népesség száma 25017 fő, az egyetlen városban a népesség 51 %-a él.

Sárospatak és vonzáskörzete jelentős iparral nem rendelkezett és jelenleg sem rendelkezik, a gazdaság súlypontja – a térség természeti adottságaiból adódóan – a szőlő- és bortermelés, valamint a turizmus-vendéglátás. Hagyományosan nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenységnek, részaránya közel 10. A térségben működő vállalkozások jellemzően a kis- és középvállalkozások kategóriájába sorolhatók.

A szőlő-bor ágazatban több komoly tőkével rendelkező gazdasági társaság működik, amelyek jelentős beruházásokat hajtottak végre az utóbbi években. Ezek főként az ültetvénytelepítésben és korszerű borászati technológiákban öltöttek testet, és jelentős foglalkoztatási vonzatuk nem volt. Ugyanakkor a hagyományos növénytermesztés és állattenyésztés komoly jövedelmezőségi problémákkal küszködik, csakúgy, mint a korábban jól prosperáló textilipar.

A viszonylag kedvezőtlen közlekedési feltételek és infrastrukturális hiányosságok miatt a befektetőknek nem jelent célterületet a térség. Jelentős gond továbbá az is, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő. Jelentős az alacsony végzettségű álláskereső aránya.

Térségünkben az egyéni és társas vállalkozások száma 1244. A foglalkoztatás döntően Sárospatakon valósul meg. A működő vállalkozások zöme 50 fő alatti (1350), az 50 és 250 főt foglalkoztató cégek száma alacsony (270), 250 fő felett foglalkoztató cég nem található a térségben.

Jelentősebb munkáltatók:

Mezőgazdaság:

Dózsa Mezőgazdasági Zrt. Kenézlő	100-120 fő
Geo-Milk Kft. Sárospatak	90-120 fő
Tokaj-Oremus Kft. Tolcsva	50-70 fő
BIOFARM Kft.	20-40 fő
Megyer Zrt.	20-40 fő

Ipar:

Feldolgozóipar:

Pataki Ruhaipari Rt. Sárospatak	100-120 fő
Grega Kft. Sárospatak	20-40 fő

Gépipar:

BOSS Hungária 2006 Kft. Sárospatak	150-180 fő
FERRO-TOOL Rt. Sárospatak	20-50 fő

FRAISA Kft. Sárospatak	70-90 fő
RUBIKON-TEXT Kft. Sárospatak	20-30 fő
Technometall Kft. Sárospatak	20-30 fő
Elga-Zár Kft. Olaszliszka	20-30 fő
SÁRGÉPSZER Kft. Sárospatak	20-30 fő
RUFÉM Kft. Bodrogolaszi	30-50 fő
PEFORG Bt.	10-15 fő

Egyéb ipar:

Kék és Társai Kft. Sárospatak	25-50 fő
Sárospataki Kerámia Kft. Sárospatak	25-50 fő
DYNAMIS Kft.	10-15 fő

Élelmiszeripar:

Norpan Kft. Sárospatak	20-30 fő
Sárospatak Hungária Kft. Sárospatak	15-50 fő
Borsa Hungary Kft.	5-10 fő

Építőipar:

ÉPSZER Zrt. Sárospatak	80-100 fő
DOPEX Kft. Sárospatak	10-50 fő
Weinberg-93 Kft. Sárospatak	30-60 fő
PJ Centrál Bau Kft.	5-10 fő

Kereskedelem, vendéglátás:

FOR YOU 2. Kft. Sárospatak	40-60 fő
Kispatak 2000 Kft. Sárospatak	100-170 fő
Zemplén Idegenforgalmi Kft. Sárospatak	50-100 fő
Ajtai és Társai Kft. Sárospatak	10-25 fő
Bömbi 1948. Kft. Sárospatak	10-25 fő
Vár Vendéglő-94 Bt.	5-10 fő
Zempléni Huszár Kft.	5-10 fő

A munkaerő mobilitását rontják a magas közlekedési és lakhatási költségek, fokozva a várostól távoli településeken élők hátrányát. Közel 5 % népességfogyás jellemző, amely a gazdasági stagnálást, a prosperitás hiányát jelzi. A népességfogyás nagyobb részt az elvándorlásból adódik, amely főképp a fiatalok körében jelentős. Jellemzően a szakképzett közép vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezők keresnek nagyobb városokban munkát, elsősorban Budapesten. Jelentős a külföldön munkát keresők száma is. Egyre gyakrabban fordul elő, hogy nem tudjuk a helyi vállalkozók munkaerőigényét feltölteni, mert nincsenek szakképzett fiatalok (pl.: villanyszerelő, szakács, pincér, esztergályos, asztalos, stb.) annak ellenére, hogy a helyi szakmunkásképzőben folyik ilyen jellegű szakmai képzés (kivéve: villanyszerelő).

2014-15. évben a város gazdasági helyzete jelentősen nem változott. A gazdasági válság mélypontján túljutva, a piaci pozíciókban némi javulás volt megfigyelhető, főként a fémfeldolgozás-fémmegmunkálás területén.

A kereskedelem területén kialakult foglalkoztatási szint várhatóan stagnálni fog, mivel csökken a fogyasztás, illetve a vásárlóerő. Az utóbbi évek kereskedelemfejlesztései némileg növelték a foglalkoztatási szintet az ágazatban, de számottevő mértékkel nem bírnak.

Ipari szektorban folyamatosan fejlesztenek a vállalkozások, amelynek főképp a kvalifikáltabb munkaerőt érintő foglalkoztatási vonzata volt.

Évente kb. 500 - 600 munkaadóval tartunk rendszeres kapcsolatot. A vállalkozások jellemzően a kereskedelem, fémfeldolgozás, építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, textiláru gyártása és a lakossági szolgáltatások valamelyik területén működnek.

Közsféra és intézmények:

A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat és intézményei, a szociális intézmények, valamint az önkormányzat Kommunális Szervezete. Az állandó köztisztviselői, közalkalmazotti létszám mellett nagy számban foglalkoztatnak közmunkásokat.

Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok):

Az állam vagy az önkormányzat által fel nem vállalt, közfeladatok ellátására létrejött társulások. Mivel még erőtlen a civil szféra, ezért nagyobb létszámot nem képes foglalkoztatni.

- Zempléni Családokért Alapítvány
- Sárospataki Népfőiskolai Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete
- Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete.

Szolgáltatás, kereskedelem:

A szolgáltatásban és a kereskedelemben a magánszféra vált meghatározóvá. Itt található a legtöbb magánvállalkozó, és jelentős a foglalkoztatottak száma is.

Elterjedt a városban a szállásadás a város idegenforgalmi nevezetességeinek köszönhetően. A vendéglátó tevékenység is jelentősnek mondható, a megvalósult fürdőfejlesztés várhatóan az idegenforgalom további fellendülését hozza.

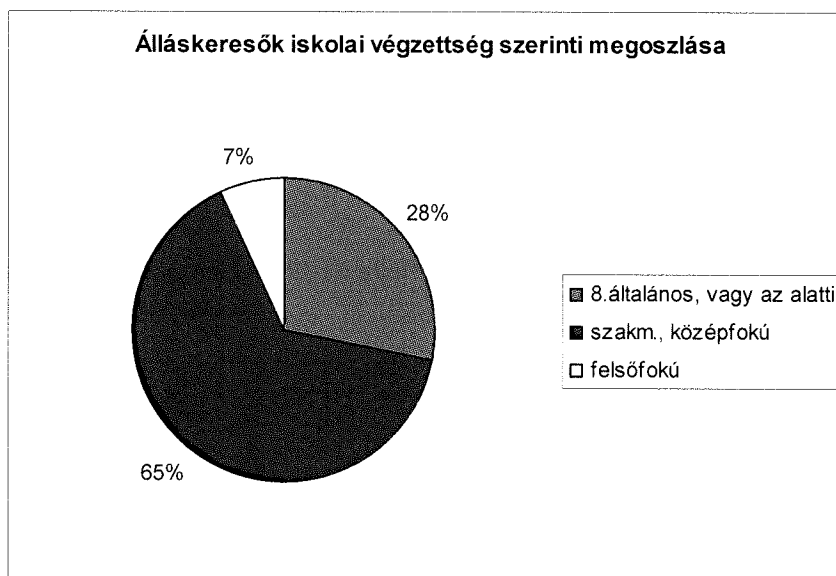
Munkavállalók:

Városunkban az elmúlt évekhez viszonyítva jelentősen csökkent az álláskeresők száma, elsősorban a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően. 2014. évben átlagosan 602 fő álláskereső volt a regiszterünkben, 2013-ban 744-en.

Az álláskeresők nemek szerinti megoszlása: 324 nő (54 %) és 278 férfi (46 %). A férfiak közül 205-nek volt szakképzettsége (74 %), mely a nők esetében csak 220 fő (68 %).

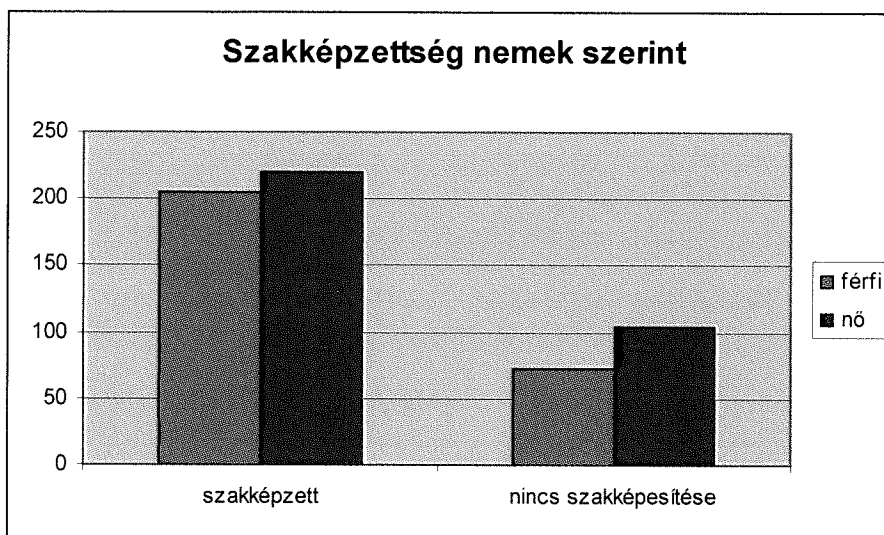

Iskolai végzettség szerinti megoszlás: 8 általános vagy az alatti végzettség 170 főnek volt (28 %), szakmunkásképzővel és egyéb középfokú végzettséggel 390 fő (65 %) rendelkezett, míg felsőfokú végzettsége 41 főnek (7 %) volt.

Szakképzettség szerinti megoszlás férfiak és nők esetében:

	szakképzett (fő)	nincs szakképesítése (fő)
férfi	205	73
nő	220	104

Állománycsoport szerinti megoszlás: A férfiak közül fizikai állományba 236-an (85 %) tartoztak, szellemi foglalkozása 26 főnek volt (9 %), 15-en (6 %) vezetői beosztást töltöttek be.

A nők közül 216-an (67 %) tartoztak fizikai állományba, 90-en (28 %) szellemi foglalkozásúak voltak, 17-en (5 %) vezetői posztot töltöttek be.

A szellemi foglalkozású férfiak aránya a regisztrált álláskeresők körében mintegy harmada a nőkének.

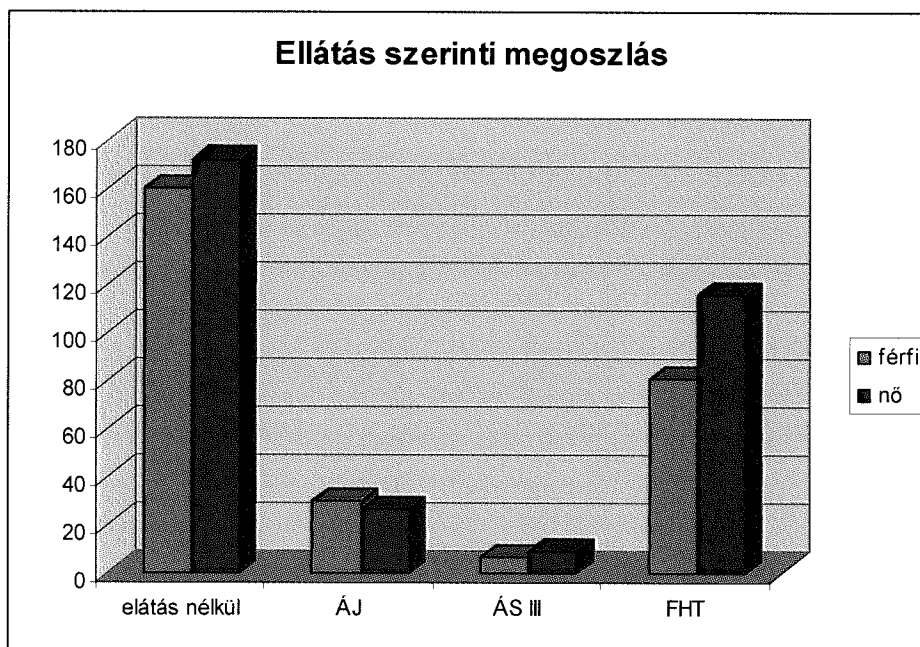
Ellátás:

Az álláskereső a hatályos törvények alapján álláskeresői járadékra jogosultak maximum 3 hónapig, amennyiben legalább három év munkaviszonnyal rendelkeznek. Akiknek a nyugdíjkorhatár betöltéséig 5 év van hátra, egyéb feltételek fennállása esetén álláskeresői segélyre (nyugdíj előtti segélyre) jogosultak a nyugdíjkorhatár eléréséig.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult az aktívkorú álláskereső, ha a családban az 1 fogyasztási egységre jutó jövedelem nem éri el a minimál nyugdíj 90 %-át, valamint álláskeresői járadékát kimerítette és a foglalkoztatási osztállyal továbbra is együttműködik.

Ellátás szerinti megoszlás:

	ellátás nélkül	ÁJ	ÁS III	FHT
férfi	160	30	7	81
nő	172	27	9	116
összes	332	57	16	197

Regisztrált munkanélküliek számának évenkénti összehasonlítása ellátási forma szerint Sárospatak városban:

Év	Nyilvántartott összesen	Tartós álláskereső	Járadék típusú ellátás	Álláskeresői segély	Foglalkoztatást helyettesítő tám.	Rendszeres szociális segély	Munkakörű népesség	Relatív mutató (%)
2010.	944	287	147	114	337	46	9244	10,27
2011.	801	188	149	9	238	0	9096	8,81
2012.	893	259	108	10	372	0	8962	9,96
2013.	744	267	44	9	323	0	8852	8,04
2014.	602	167	57	16	197	0	9259	7,9
2015. április	610	145	43	24	223	0	9133	6,68

A számadatok alapján láthatjuk, hogy az elmúlt években csökkent az álláskeresők száma Sárospatakon. Ez elsősorban a közfoglalkoztatásnak köszönhető, de némi javulás mutatkozik a versenyszférában is. A közfoglalkoztatás egyik hatása, hogy „kifehéríti” a feketén foglalkoztatott munkaerőt.

A foglalkoztatási szint növelése érdekében tett intézkedéseink:

- munkaerő közvetítés
- foglalkoztatás bővítés támogatása (munkaerő-piaci programok) dec. FA, TÁMOP
- közfoglalkoztatás támogatása (START, hagyományos)
- humán erőforrás fejlesztés (képzés) TÁMOP, dec. FA
- munkahelymegőrzés támogatása dec. FA, OFA, KÖFA
- munkaerő-piaci szolgáltatások (álláskeresői technikák, preventív FIT, pályaválasztás, stb.

Munkaerő közvetítés:

2014. évre 3100 fő elhelyezését terveztük támogatott és nem támogatott munkakörökbe.

Az előző évben 3568 fő létesített munkaviszonyt, a kisebb létszám tervezése az ismert pénzügyi források eredménye. Év végéig 2932 fő elhelyezését segítettük elő támogatásainkkal és szolgáltatásainkkal. Ez a tervezett létszám 94%-a.

Támogatással foglalkoztatottá váltak száma:

Éves szinten 2300 fő munkába helyezését terveztük támogatott munkakörökben az elsődleges és a másodlagos munkaerő-piacon. Év végéig 2303 fő létesített munkaviszonyt támogatással, a tervezettel megegyezően.

A támogatott munkahelyek kisebb arányban a versenyszférában jöttek létre, míg nagyobb arányt a közfoglalkoztatás eredményezett. Gyakorlatilag 10 állásból 9 a közfoglalkoztatás keretében létesült, ez 2074 fő közfoglalkoztatott és 229 fő az elsődleges munkaerő-piacon.

A Foglalkoztatási Alapból bértámogatással 132 fő létesített munkaviszonyt ~ 36,21 mFt összeggel, a nők 40 éves programja, elősegítette 4 fő elhelyezkedését 3,5 mFt támogatással. A vállalkozóvá válás támogatását 13 fő igényelte, számukra 6,56 mFt került kifizetésre. A 13 főből hatan pályáztak és nyertek a vállalkozás indításához tőketámogatást.

Nyári diákmunka támogatására 18,87 mFt állt rendelkezésre, 308 fiatal végzett értékteremtő munkát a szünidőben.

A TÁMOP 1.1.2. uniós források összesen 107 fő támogatott elhelyezését tették lehetővé, 44 fő bértámogatás (28,1mFt), 43fő bérköltség támogatás (19,1mFt), 13 fő útiköltség támogatás (0,64 mFt), 2fő lakhatási támogatás (0,96 mFt), 6 fő VVT (3,654mFt)

A másodlagos munkaerőpiacon a foglalkoztatás nagymértékben növekedett. A START programokban 2014-ben 1445 fő, a hagyományos közfoglalkoztatásban 897 fő, az országos programokban 519 fő vett részt. Az öt programlábban (mezőgazdasági, mezőgazdasági utak, közút, belvízelvezetés, helyi sajátosság) 49 program valósult meg, itt dolgoztak a legtöbben (1445fő), de jelentős létszám volt a hagyományos és az országos programokban. A hagyományos közfoglalkoztatás kiadása 456,9 mFt volt, a START programokra 927,71 mFt támogatást nyújtottunk. Összességében 2014 évben 1384,655 mFt-ot fordítottunk a közfoglalkoztatás kiadásainak támogatására.

A mintaprogramokban az értékteremtés került célkitűzésre, amely leginkább a mezőgazdasági programokban realizálódott, zöldség- és burgonyatermesztéssel foglalkoztak. Néhány önkormányzat állattenyésztésbe is belekezdett, sertés, juh, szarvasmarha és baromfi tartását és tenyésztését végezték.

A megtermelt növényi és állati termékek feldolgozásával is próbálkoznak egyes önkormányzatok (Erdőhorváti, Komlóska, Olaszliszka, Vajdacska), savanyítás, kecskesajt készítés, téstagyártás, stb. Az előállított termékeket elsősorban a közétkeztetésben használják fel, a többletet értékesítik. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak képzésben is részt vettek az évben 252 fő került képzésbe, zöldségtermesztő- savanyító és állattartó szakmákban.

Az önkormányzatok a többi programban is törekszenek az értékteremtésre, pl.: a belvízelvezető árkokat a maguk készítette betonelemekkel burkolják, a közutak, járdák karbantartásánál az általuk előállított járda- és térburkoló köveket építik be, az épületek fűtését a begyűjtött faaprítékkal végzik, a többletből biobrikettet állítanak elő, amit értékesítenek. Az egyes termékek előállítása, értékesítése alapja lehet önfenntartó vállalkozásoknak, szociális szövetkezeteknek, amelyek az elsődleges munkaerő-piacon hozhatnak létre munkahelyet a településeken.

A közfoglalkoztatási programok és foglalkoztatási adatok Sárospatak városban.

START mintaprogramok közfoglalkoztatási adatai:

Programok	2012. évi költség mFt	fő	2013. évi költség mFt	fő	2014. évi költség mFt	fő	2015. évi költség mFt	fő
Belvíz I.	16,7	20			21,7	40		
Belvíz II.	13,3	10						
Helyi sajátosságokra épülő							39,4	30
Illegális hulladéklerakók megszüntetése	1,5	6	51,5	58				
Közút	15,6	20	68,9	55	21,7	40		
Mezőgazdasági I.	59,7	50	34,7	27	106,6	83	118,3	90
Mezőgazdasági II.			32,8	20				
Mezőgazdasági földutak rendbetétele					22,8	30		
Téli - egyéb I.	36,3	50	66,9	52	15,4	20		
Téli - egyéb II.			12,8	12				
Közzszolg. Nonprofit Kft.	7,9	6	14,1	12				
Téli közf+ képzés nov.			63,9	113				
Téli közf+ képzés dec.			42,1	100	15,8	42		
Téli közf+ képzés febr.					0,8	3		
Összesen	151,0	162,0	387,7	449,0	204,8	258,0	157,7	120,0

Hagyományos közfoglalkoztatás:

Intézmények	2012. évi költség eFt	fő	2013. évi költség eFt	fő	2014. évi költség eFt	fő	2015. évi költség eFt	fő
Árpád Vezér Gimnázium	3 506	11						
Sárospatak Város Önk.	13 402	75	11 759	29	66 912	369	45 371	97
Vay M. Ref. Szakképző Iskola	1 486	5	1 285	6	1 967	6	702	2
Carolina Óvoda	1 400	5	1 260	6	1 845	6	1 062	2
A Művelődés Háza	1 935	6	2 259	6	3 577	12	3 253	5
Farkas Ferenc	803	3						
II. Rákóczi Ferenc Ált. Isk.	2 472	9						
Gondozási Központ	881	3	1 726	7	2 192	9	2 438	6
Kommunális Szervezet	550	4						
MNM Rákóczi Múzeum	2 771	5	1 514	8	1 475	3	4 603	10
Városi Önk. Rendelő Intézete	257	1	1 552	4	1 798	5	626	1
Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény	150	1	628	2	1 707	7		
Sárospataki Görög Katolikus Egyházközség			546	2				
Örömhírvétel Görög Kat. Óvoda			802	3				
Klebelsberg Intézményfenntartó			6 581	32	14 760	50	8 682	18
Sárospatak Torna Club			551	2	789	4	449	1
SIDINFO Kft.			908	3	1 779	6	1 361	2
Szent Erzsébet Kat. Ált. Isk.			1 243	4	2 135	5	2 942	5
Zempléni Vízilabda Klub			396	1	1 100	4	898	2

Sárospatak Közzszolgálati Nonprofit Kft.					2 225	6		
Zemplén Help Alapítvány					2 796	9	2 320	5
Árpád-házi Szent E. Történelmi Társ.					263	1		
Spatak-Végardói Görögkat.Egyházközség					522	2	449	1
Bodrogmenti Vizgazd.és Talajvéd.Társ.					6 960	35		
ÚJ Art Ért Alapítvány							576	1
Zempléni Lovas Egyesület							359	1
Összesen	29 613	128	33 010	115	114 802	539	76 091	159

Támogatás nélkül foglalkoztatottá váltak száma:

. 2014. évben 629 főt sikerült elhelyezni. 2013-ban még 813-an létesítettek munkaviszonyt támogatás nélkül..

A támogatás nélküli foglalkoztatás csökkenésének oka, hogy egyre szélesebb körű támogatást, kedvezményeket tudnak igénybe venni a munkáltatók az álláskeresők után, a foglalkoztatás bővítésére, és nagyszámban vannak támogatásra jogosult álláskeresők.

Humánerőforrás fejlesztés, munkaerőpiaci-képzés:

A nyilvántartott álláskeresők képzését fontosnak ítéljük és próbáljuk egyfelől korrigálni az iskolarendszerű képzés hiányosságait és harmonizálni azt a munkaerő-piaci igényekkel, másfelől a megszerzett tudással értékesebbé tenni őket, mint potenciális munkavállalókat az elsődleges munkaerőpiacon.

A 2014. évben megvalósult munkaerő-piaciképzéseinken 130 fő vett részt, az alábbi területeken:

- CNC forgácsoló 3 fő
- TB ügyintéző (Miskolc) 1 fő
- Szakács 11 fő
- Pénzügyi-számviteli ügyintéző (Szerencs) 1 fő

- Óvodai dajka (Miskolc)	1 fő
- Szociális gondozó	15 fő
- Gyógypedagógiai segítő munkatárs	1 fő
- Logisztikai ügyintéző (Sáújhely)	2 fő
- Angol alapfokú + ECDL	11 fő
- C+CE+GKI (Miskolc)	2 fő
- Fogyóelektródás védőgázás ívhegesztő	15 fő
- Pedagógiai és családsegítő munkatárs	2 fő
- Gépi forgácsoló	1 fő
- Tisztítás-technológiai szakmunkás	10 fő
- Kőműves és hidegburkoló	10 fő
- Szárazépítő	8 fő
- Idősgondozó	14 fő
- Boltvezető (Szerencs)	1 fő
- CNC gépkezelő (Miskolc)	3 fő
- Targoncavezető (Sáújhely)	1 fő
- Betanított parkgondozó	16 fő
Ö s s z e s e n :	130 fő

2015. évben az eddig eltelt időszakban az alábbi UNIÓS támogatással megvalósuló képzésekbe kapcsolódtak be álláskeresőink:

TÁMOP:

- Bolti hentes	6 fő
- TB + ECDL (Miskolc)	1 fő
- Egészségfejlesztési segítő (Sáújhely)	1 fő
- Óvodai dajka (Tokaj)	3 fő
Ö s s z e s e n :	11 fő

GINOP:

- Bolti hentes	4 fő
- Alapfokú német + ECDL (Sáújhely)	1 fő
- Targoncavezető + raktáros (Sáújhely)	3 fő
- Óvodai dajka (Miskolc)	1 fő
- Óvodai dajka (Tokaj)	2 fő
- Óvodai dajka (Szerencs)	2 fő
- Vodafone telefonos ügyfélkapcsolati képzés (Miskolc)	1 fő
- Hegesztő	9 fő
Ö s s z e s e n :	23 fő

2015. második félévében tervezzük még indítani az anyagi lehetőségink függvényében a következő tanfolyamainkat:

GINOP

- Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó	16 fő
- Pénzügyi-számviteli ügyintéző	16 fő
- Szerszámkészítő	16 fő
- Villanyszerelő	16 fő

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Kirendeltségünkön a sárospataki lakosoknak az alábbi szolgáltatásainkat tudjuk megajánlani:

- álláskeresői technika oktatása
- álláskereső klubfoglalkozás
- munkaerő-piaci információk nyújtása
- munkavállalási tanácsadás
- pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás
- impulzusfoglalkozás
- reintegráló tréning

2015-ben az NGM által működtetett Ifjúsági Garancia Rendszer (IGR) és annak keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia munkaerő-piaci programok lebonyolításában a járási hivatalok foglalkoztatási osztályai vesznek részt. A program célja a 25 év alatti fiatalok elhelyezkedésének elősegítése szakmai képzések, foglalkoztatási támogatások, munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásával.

Sárospatak, 2015. június 15.

Baranyi József
osztályvezető